

Handläggare
Monica Fredriksson
08-508 26 218**Till**
Trafiknämnden
2026-02-12

Reviderad matstrategi. Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden beslutar att överlämna trafikkontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Gunilla Glantz
FörvaltningschefUlrika Falk
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat förslag till en reviderad matstrategi, som förutom revidering av innehåll också övergår till att kallas program. Det föreslagna matprogrammet är ett stadsövergripande styrdokument som syftar till att stärka stadens arbete med mat och måltider utifrån ett hälso-, klimat- och miljö samt beredskapsperspektiv. Programmet innehåller två fokusområden: Hållbara måltider i stadens verksamheter, och Matstaden Stockholm. Trafikkontoret är framförallt berört av fokusområdet Matstaden. Kontoret ser positivt på att ett nytt matprogram tagits fram och anser att programmet är genomarbetat och gediget. Kontoret har ett fåtal förslag på förtydliganden och tillägg.

Remissen

Kommunstyrelsen har remitterat förslag till en reviderad matstrategi, för yttrande senast 3 mars 2026. Programförslaget bifogas, bilaga 1.

Sammanfattning av remissen

Stockholms stads matstrategi God, hälsosam och klimatsmart mat – Matstrategi för Stockholms stad har reviderats mot bakgrund av ett

uppdrag som gavs i kommunfullmäktiges budget för 2024:
*Kommunstyrelsen ska i samråd med förskolenämnden, miljö- och
hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, socialnämnden,
utbildningsnämnden, äldre- och utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna
revidera stadens matstrategi: "God, hälsosam och klimatsmart
mat".*

I enlighet med tillämpningsanvisningen Stockholms stads
stadsövergripande styrdokument föreslås strategin övergå till att
kallas program. Det föreslagna matprogrammet är ett
stadsövergripande styrdokument som syftar till att stärka stadens
arbete med mat och måltider utifrån ett hälso- klimat- och miljö
samt beredskapsperspektiv.

Det föreslagna matprogrammet innehåller två fokusområden:
*Hållbara måltider i stadens verksamheter, och Matstaden
Stockholm.* Det första området riktar sig främst till de nämnder som
ansvarar för måltidsverksamheter inom stadens organisation, och
det andra området till de nämnder och bolagsstyrelser som påverkar
förutsättningarna för stadens invånare och besökare att få tillgång
till, och äta hälsosam mat med låg miljö- och klimatpåverkan.
Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska följa matprogrammets
inriktning vid personalsammankomster och upphandling och inköp
av representation och enklare förtäring. I det föreslagna
matprogrammet identifieras centrala verktyg och arbetssätt för
respektive fokusområde.

Rådande matstrategi har ett tydligt hälso-, miljö- och
klimatfokus och riktar sig framför allt till de nämnder som ansvarar
för måltidsverksamhet. I förslaget till nytt matprogram är dessa
perspektiv fortsatt centrala men ett livsmedelsberedskapsperspektiv
har lagts till. Förslaget till nytt matprogram har dessutom vidgats till
att utöver måltidsverksamheterna rikta sig till de nämnder och
bolagsstyrelser som påverkar förutsättningarna för stadens invånare
och besökare att få tillgång till och äta mer hälsosam mat med
mindre miljö- och klimatpåverkan, och har möjlighet att stärka
hållbara och hälsofrämjande matmiljöer.

Trafikkontoret
Stadsmiljö

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 218
Växel 08-508 27 200
monica.fredriksson@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

God mat för hälsa, klimat och miljö – Stockholms stads matprogram

Förslaget innehåller en inledande del som beskriver tre av de stora
utmaningar som kan kopplas till mat och måltider: hälsa, miljö och
klimat samt livsmedelsberedskap. Den inledande delen följs av två
fokusområden. Programmet avslutas med ett samlat avsnitt om
styrning och uppföljning.

Fokusområde 1: Hållbara måltider i stadens verksamheter

Det första fokusområdet handlar framför allt om den offentliga måltiden, det vill säga den mat som serveras i stadens förskolor och skolor, samt i socialtjänstens och äldreomsorgens verksamheter. Målgruppen för det första fokusområdet är framför allt de nämnder som ansvarar för offentliga måltider, men det gäller även vid personalsammankomster och enklare förtäring för samtliga nämnder och bolag.

Fokusområdet utgår från Livsmedelsverkets måltidsmodell, som innehåller sex pusselbitar som alla är viktiga för att skapa matglädje och bidra till hållbar utveckling, men ytterligare två pusselbitar har lagts till: jämlikhet och livsmedelsberedskap. Pusselbitarna har grupperats i fyra arbetsområden som tillsammans bildar en helhet:

- Goda, trivsamma och integrerade måltider.
- Jämlika, näringsriktiga och säkra måltider.
- Klimat- och miljömedvetna måltider.
- Beredskap och resiliens i stadens måltider.

Fokusområde 2: Matstaden Stockholm

Det föreslagna matprogrammets andra fokusområde handlar framför allt om matens hälso-, miljö- och klimataspekter. Fokusområdet vänder sig till de nämnder och bolagsstyrelser som påverkar förutsättningarna för hållbara och hälsofrämjande matval.

Det föreslagna matprogrammets andra fokusområde är uppdelat i två arbetsområden:

- *Matmiljö*

Matmiljön, det vill säga de sammanhang där vi möter mat – från marknadsföring till tillgång till och exponering i livsmedelsbutiker, sporthallar, vid kulturevenemang och restauranger – är avgörande för människors matval. Det är ett relativt nytt område som bland andra Folkhälsomyndigheten och Livsmedelsverket lyfter fram som viktigt att arbeta med, inte minst för barns och ungas hälsa. Staden har vissa förutsättningar att skapa mer hållbara och hälsofrämjande matmiljöer – exempelvis i stadsrummet, i sim- och idrottshallar och vid evenemang – men samarbete med andra aktörer är nödvändigt.

- *En levande matstad*

Intresset för matens kvalitet och ursprung växer och i Stockholm finns många aktörer som har både kraft och intresse för att bidra till en levande matstad, där såväl innovation, stadsodling, och

gastronomi kan växa. Staden kan på olika sätt stimulera denna utveckling.

Fem arbetssätt och verktyg identifieras som centrala för ett framgångsrikt genomförande av programmets andra fokusområde.

- **Integrerat perspektiv**

Flera av stadens nämnder och bolagsstyrelser kan genom sin verksamhet påverka förutsättningarna för människor att få tillgång till hållbar och hälsofrämjande mat. Genom att stärka kompetensen och i beslut, planering och verksamhet analysera, beakta och integrera frågor som rör mat – i exempelvis arbetsmarknadsinsatser, näringslivsutveckling, stadsplanering och i miljö- och klimatarbetet – kan förutsättningarna stärkas.

- **Samverkan**

Stadens rådighet att stärka människors förutsättningar att få tillgång till hållbar och hälsofrämjande mat är begränsad, och samverkan med andra aktörer är därför avgörande.

- **Upphandling och inköp**

Även utanför den offentliga måltiden har staden genom upphandling av matrelaterade tjänster möjlighet att påverka matutbudet.

- **Påverkansarbete**

Staden har en viktig roll i att synliggöra hinder, efterfråga förändring och bidra med kunskap och erfarenhet för en snabbare omställning.

Styrning

I stadens budget fastställer kommunfullmäktige inriktningsmål, mål för verksamhetsområden, indikatorer samt aktiviteter som ska bidra till det föreslagna matprogrammets intentioner. Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska följa matprogrammets inriktning vid personalsammankomster och upphandling och inköp av representation och enklare förtäring.

Uppföljning

Programmet följs upp inom ramen för stadens integrerade system för ledning och styrning, ILS. Idag finns två indikatorer utpekade i kommunfullmäktiges budget som följs upp på en stadsövergripande nivå: klimatpåverkan från upphandlade livsmedel samt andel inköpta ekologiska livsmedel. Samtliga verksamheter föreslås också mäta och rapportera sitt matsvinn.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret.

Trafikkontorets synpunkter

Kontoret ser positivt på att ett förslag till nytt matprogram för Stockholms stad har tagits fram. Vad gäller fokusområde 1 är kontoret framförallt berört genom personalsammankomster och enklare förtäring, till exempel vid medarbetarmöten, julbord och planeringsdagar. I remissen framhålls att samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska följa matprogrammets inriktning vid personalsammankomster och upphandling och inköp av representation och enklare förtäring. Kontoret använder stadens ramavtal när sådana finns. Kontoret kommer att se över om det finns anledning att komplettera riktlinjer om intern och extern representation med matprogrammets inriktning, för att underlätta för berörda.

Matmiljö

I arbetsområdet matmiljö framhålls att staden har vissa förutsättningar att skapa mer hållbara och hälsofrämjande matmiljöer – exempelvis i stadsrummet, i sim- och idrottshallar och vid evenemang – men att samarbete med andra aktörer är nödvändigt. Vid evenemang som anordnas i staden av externa aktörer har trafikkontoret inte möjlighet att ställa krav på matens innehåll. Däremot ger kontoret tips till arrangörerna via stadens hemsida för hållbarhet vid evenemang och möten, och där ingår även förslag på hållbar mat och dryck för att minska evenemangets miljö- och klimatpåverkan. Trafikkontoret är också en viktig möjliggörare för området matmiljö genom det arbete som gjorts för att skapa en mer levande stad, med bland annat sommargångar, utökade tider för uteserveringar och förmånliga villkor för food trucks. Kontoret har, liksom vid evenemang från externa aktörer, inte rätt att ställa krav på vilken mat som serveras på uteserveringar och food trucks, men kan bidra med kunskap och efterfråga förändring.

En levande matstad

Kontoret ser att det finns stora möjligheter att skapa hållbara och hälsosamma matmiljöer och platser för möten, måltider och odling. Trafikkontoret har i samarbete med bland annat stadsdelsförvaltningar och stadens bostadsbolag tagit fram ett program för stadsnära odling, som ska behandlas av trafiknämnden. Genom att skapa ännu mer gynnsamma förutsättningar för olika former av stadsnära odling och planteringar med ätbara träd, buskar och andra växter både synliggörs och ökar tillgängligheten till sunt producerad och hälsosam mat för alla stadens invånare.

Förslag på förtydliganden

Kontoret anser att förslaget till nytt matprogram är genomarbetat och gediget, men har förslag till förtydliganden/tillägg på några punkter, dessa följer nedan.

Rubriken Mat för en frisk planet

- På sid 8, femte stycket står det att i monokulturer, där stora arealer odlas med en enda gröda, minskar den biologiska mångfalden eftersom naturliga livsmiljöer trängs ut och endast ett fåtal arter gynnas. Kontoret föreslår att ett förtydligande görs, där det framhålls att sårbarheten i matsystemet ökar när naturliga fiender till skadegörare försvinner och om den enda gröda som odlas kan drabbas av sjukdom eller annat som slår ut den.

Rubriken Mat för god beredskap

- På sid 9, tredje stycket, står det att jordbrukets importberoende kan minskas genom satsningar på alternativa drivmedel och gödsel samt biologiska bekämpningsmedel. Kontoret föreslår att även inhemsk produktion av utsäde lägg till.

Övergripande om ekonomi

Ekologisk mat är ofta dyrare, och kontoret tror att ett förtydligande/resonemang kring detta skulle vara värdefullt. Till exempel kan programmet lyfta att ekologisk mat visserligen är dyrare, men att det kan vägas upp av en lägre andel kött.

Övergripande om god beredskap

Kontoret rekommenderar att förordning om stadens lagstadgade ansvar för livsmedelsförsörjning vid extraordinära händelser och höjd beredskap (SFS 2019:1053) övervägs att läggas till i programmet.

Slut

Bilaga

1. God mat för hälsa, klimat och miljö – Stockholms stads matprogram